

ρατήρ, ὁ Γκαίτε τὸν Προμηθέα. Οἱ ποιηταὶ οὗτοι, ἀπηνθηκότες πλέον ἐκ τοῦ πεζοῦ πνεύματος τῆς περιβαλλούσης αὐτοὺς κοινωνίας, ὄνειροπολοῦσι τὸν ἐν τοῖς δάσει, τὸν ἐπὶ τῶν θαλασσῶν, τὸν ἐπὶ τῶν βράχων, τὸν ἐν μέσῳ θελλῶν βίον. Ἄλλα πνεύματα δὲν ἀρκοῦνται ὄνειροπολοῦντα· δρῶσιν, ἐπιζητοῦσιν ἐν ὑποχθονίαις συνομοσίαις τὰς μυστηριώδεις συγκινήσεις αἰτίνες ταράττουσι τὰς ποιητικὰς ψυχάς· ζητοῦσιν ἐν ταῖς μάχαις τῶν δημοσίων πλατειῶν τὸ πῦρ ἐκεῖνο τοῦ πυρετοῦ, ὅπερ φαίνεται εἰς αὐτοὺς ὡς ἀναβίωσις. Ὁ ἐμφύλιος πόλεμος ἔχει πρὸς αὐτοὺς τὰ αὐτὰ θέλητρα οἷα ὁ πράσινος τάπητις εἰς τὸν χαρτοπαίκτην. Δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ εἴπωμεν ὅτι αὐταὶ εἶνε θλιβεραὶ καὶ ἐγκληματικαὶ χίμαιραι, ὅτι ἡ πυρετώδης ἐκείνη δραστηριότης ἣτις ἐπιλαμβάνεται πάντων πάντα θέλουσα νὰ καταστρέψῃ, εἶνε ψευδῆς δραστηριότης. Ὁ ἄνθρωπος οὐδαμῶς ἔχει ἀνάγκη ν' ἀνατρέψῃ τὰ περὶ αὐτὸν ὅπως ζήσῃ ἐλευθέρως. Ἡ ψυχὴ του εἶνε ἀρκούντως ἐλευθέρη καὶ ἀρκούντως εὐρεῖα ὅπως μὴ ἐξαντλήται ὑπὸ τῆς ἐξωτερικῆς δράσεως κανονικοῦ βίου. Καθῆκον ἡμῶν ἐν τῇ κοινωνίᾳ εἶνε νὰ κατέχωμεν τὴν θέσιν ἡμῶν ἐν τῇ τάξει τῶν πραγμάτων, νὰ πράττωμεν τὸ ὠφέλιμον καὶ πράττωμεν τοῦτο καλῶς· δικαίωμα δὲ ἡμῶν εἶνε τὸ νὰ διαφυλαξώμεν τὸν ἐσωτερικὸν ἡμῶν βίον.

Ὅθεν, εἰ καὶ εἶνε ἀληθὲς ἂν εἴπη τις ἐν γένει ὅτι ὁ ἐνεργὸς καὶ ποικίλος βίος εἶνε προτιμότερος τοῦ χαίνου καὶ μονοτόνου, ἐν τούτοις ὑπάρχει εἶδος τι εἰρηνικοῦ καὶ ἀπλοῦ, ἀλλ' ἐνεργοῦ καὶ ὠφελίμου βίου, ὅστις ὑπὸ ἐξωτερικὸν μονότονον ἐμπεριλαμβάνει περισσοτέραν ζωὴν τοῦ ταραχώδους καὶ ἀτάκτου βίου. Ἡ δραστηριότης ὠφελεῖ τὴν ψυχὴν, ἀλλ' ἡ ταραχὴ βλάπτει αὐτήν. Δὲν πρέπει τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὄντος ἡμῶν νὰ ἐπασχολῶμεν, ἀλλ' αὐτὴν τὴν οὐσίαν του. Ἐπιπολαῖα τις κινήσεις, ἣτις μετὰγει ἡμᾶς ἀπαύστως ἀφ' ἐνὸς φαινομένου εἰς ἕτερον, καὶ καθιστᾷ ἡμᾶς ἀλληλοδιαδόχως παίγιον πάσης χιμαίρας, δὲν συνάδει περισσότερον πρὸς τὸν ἀληθῆ τῷ ἀνθρώπου προορισμόν, καὶ κατ' ἀκολουθίαν πρὸς τὴν εὐτυχίαν του, παρ' ὅσον ξηρὰ καὶ γυμνὴ ἀδράνεια καταστρέφουσα αὐτήν. Ἄν οἱ ἄνθρωποι δὲν συμφωνοῦσι ὅσάκις φιλονεικοῦσι ἂν προτιμητέα εἶνε ἡ ἀνάπαυσις ἢ ἡ κίνησις, δὲν συμφωνοῦσι διότι ὑπάρχουσι δύο εἶδη ἀναπαύσεως καὶ δύο εἶδη κινήσεως. Ἡ κίνησις δυνατὸν νὰ προκύψῃ ἐκ δράσεως ὠφελίμου καὶ κανονικῆς καὶ ἐξ ἀγόνου ταραχῆς. Δυνατὸν νὰ ἔχῃ τὴν αἰτίαν αὐτῆς ἐν ἡμῖν ἢ ἐκτὸς ἡμῶν· δύναται νὰ ᾗ τὸ σημεῖον τῆς ἐπὶ τῶν πραγμάτων κυριαρχίας ἡμῶν ἢ τῆς ἐφ' ἡμῶν δεσποτείας τῶν πραγμάτων, τῆς ἀδυναμίας ἡμῶν ἢ τῆς ἰσχύος. Ἐπίσης ὑπάρχει ἡσυχία τις, ἣτις εἶνε ὁ ὕπνος τῆς ψυχῆς, καὶ ἄλλη ἡσυχία ἣτις γεννᾶται ἐκ τῆς ἀρμονι-

κῆς ἰσορροπίας πασῶν ἡμῶν τῶν δυνάμεων. Καὶ διὰ μὲν τῆς πρώτης ὁ ἄνθρωπος ἀπομακρύνεται ἐκουσίως παντὸς ἀγῶνος, δηλαδὴ τοῦ ἀληθοῦς μεγαλείου του, διὰ τῆς δευτέρας δὲ σώζει τὸ μεγαλεῖον τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, παραιτούμενος τὰ θέλητρα καὶ τὰς πομπὰς τοῦ ἐξωτερικοῦ βίου. Ὅπως ἐξέλθωμεν τῶν περιπλόκων τούτων δεδομένων, πρέπει οὐδὲ στιγμὴν νὰ λησμονῶμεν τὴν γενικὴν ἀρχήν· ὅτι ἡ εὐτυχία τοῦ ἀνθρώπου εἶνε εἰς εὐθὺν λόγον πρὸς τὸν πλοῦτον, τὴν ἰσχύν καὶ τὴν τάξιν τοῦ ἐσωτερικοῦ αὐτοῦ βίου.

Paul Janet.

K.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ὁ ἐν Ζακύνθῳ διευθυντὴς τῆς Ἀνατολικῆς Τηλεγραφικῆς Ἑταιρίας τῶν καλωδίων κ. Φόρστερ ἐπιστέλλει περὶ τοῦ σεισμοῦ εἰς τὴν αὐτόθι ἐκδιδόμενῃ «Ἐλπίδα» τὴν ἐπομένην ἐπιστημονικὴν ἀνακρίωσιν.

Πρὸς πληροφορίαν σας, ἐπιθυμῶ νὰ σᾶς γνωστοποιήσω, ὅτι ὁ σεισμὸς, ὅστις συνέβη τὴν παρελθούσαν νύκτα εἶχε τὸ κέντρον του εἰς τὴν θάλασσαν καὶ εἶνε ἀπόστασις τριάκοντα μιλίων ἀπὸ τοῦ νοτιοανατολικοῦ ἄκρου τῆς Ζακύνθου καὶ ἀκριβῶς μετὰξὺ Κατακόλου καὶ Στροφάδων. Τοῦτο ἐνδιαφέρει νὰ γνωρίζωμεν, διότι ἡ εἰδήσις τοῦ ἀγγλοῦ πλοιοάρχου, ἦν σᾶς ἐγνωστοποίησα διὰ τῆς προηγουμένης ἐπιστολῆς μου περὶ τοῦ ἠφαιστείου ἐπιβεβαιοῦται ἐντεῦθεν. Ἡδυνήθην νὰ ἐκτιμῆσω ἐπακριβῶς τὸ κέντρον τοῦ συμβάντος σεισμοῦ διὰ δοκιμῆς, ἦν ἐποησάμην ἐπὶ τοῦ καλωδίου, ὅπερ ἐκεῖθεν διέρχεται, καὶ τὸ ὅποιον ἀτυχῶς ἐκόπη! Φαίνεται ὅτι τὸ βάθος τῆς θαλάσσης διεσπάσθη καὶ οὕτως εἰσέδυσε τὸ καλώδιον καὶ ἐκόπη. Τοῦτο προξενεῖ μεγίστην πρὸς ἡμᾶς ζημίαν, ἀλλὰ πολὺ ἐντεῦθεν ἐκέρδησεν ἡ ἐπιστήμη, διότι οὕτως ἐλύθη τὸ ζήτημα τῶν δονήσεων, καθόσον ἀπεδείχθη, ὅτι οἱ παρ' ἡμῖν σεισμοὶ προέρχονται ἐκ τοῦ βάθους τῆς θαλάσσης, χάρις δ' εἰς τὰ καλώδια καὶ εἰς τὰ μέσθρα καταμέτρησιν τῶν βλαβῶν καὶ ζημιῶν ἠδυνήθην μετὰ τινος στιγμᾶς νὰ ὀρίσω ἀκριβῶς τὸν τόπον, ἐν ᾧ ὁ σεισμὸς οὗτος ἔλαβε χώραν. Πανταχοῦ ὁ δονισμὸς ἐγένετο αἰσθητός.

Ὁ κ. Φόρστερ ἀγγέλλει πρὸς τούτοις, ὅτι τὸ ναυαρχεῖον τῆς Μελιτῆς διέταξε δύο πολεμικὰ πλοῖα νὰ μεταβῶσιν εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ ἀγγλοῦ ὑποδειχθὲν μέρος, 100 μίλια μακρὰν τοῦ Ταινάρου, ἵνα μελετήσῃσι τὰ ἐκεῖ ἠφαιστεῖα φαινόμενα, ὅπερ παρετήρησεν ὁ πλοίαρχος οὗτος.

- Νὰ σοῦ 'πῶ ἓνα μυστικόν, Γεώργη;
- Εὐχαριστῶς.
- Μὰ εἶνε μεγάλο μυστικόν... Χρειαζόμην ἀπολύτως 100 δραχμάς.
- Μὴ σὲ μέλει διόλου. Εἴμι τόσο μυστικὸς ὡς τε εἶνε τὸ ἴδιο 'σὰ νὰ μὴν ἄκουσα τίποτε.